

Warszawa, 03-08-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.565.3.2022.MM

Pani

Elżbieta Anna Polak

**Marszałek Województwa
Lubuskiego**

ePUAP

Szanowna Pani Marszałek,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Zastępca redaktora naczelnego „Gazety Lubuskiej” z prośbą o podjęcie przez RPO działań zmierzających do zapewnienia poszanowania wolności słowa. Obawy Wnioskodawcy wzbudziły działania podjęte przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, mające - w jego ocenie - na celu wywarcie presji na redakcję „Gazety Lubuskiej”. Szczególne wątpliwości wzbudziła treść pisma Rzecznika Prasowego Zarządu Województwa Lubuskiego z dnia 14 lipca 2022 r. skierowanego do Redaktora Naczelnego „Gazety Lubuskiej”. W piśmie tym zawarto prośbę o „dokonanie rzetelnej weryfikacji osób”, z którymi pracuje redaktor naczelny oraz przypomnienie podstawowych zasad i norm wynikających z prawa prasowego. Wyrażono w nim również krytyczną ocenę artykułów autorstwa Pana [REDAKCYJNA], ze szczególnym uwzględnieniem formy tych tekstów. Po zapoznaniu się z treścią pisma z

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

dnia 14 lipca 2022 r. RPO stwierdził, że nie zawiera ono wniosku o publikację sprostowania w rozumieniu art. 31a ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. *Prawo prasowe* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914; dalej jako: Prawo prasowe). Warto również dodać, że wskazane pismo spotkało się z krytyczną reakcją m. in. Centrum Monitoringu Wolności Prasy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich¹.

Rzecznik Praw Obywatelskich pragnie przypomnieć, że przewidziana w art. 54 Konstytucji RP swoboda wypowiedzi obejmuje nie tylko jej treść, ale również formę. Z ochrony korzystają więc również wypowiedzi kontrowersyjne i sformułowane w sposób prowokujący. Wytuczając dopuszczalne granice wypowiedzi krytycznych, w tym również w zakresie odpowiedniej formy, uwzględnić należy, że granice te powinny być zdecydowanie szerzej zakreślone w stosunku do krytyki osób pełniących funkcje publiczne niż w wypadku krytyki osób takich funkcji nie pełniących. Teza, zgodnie z którą osoby pełniące funkcje publiczne muszą w większym stopniu, niż osoby niemające tej cechy, tolerować zainteresowanie opinii publicznej, w tym kierowaną pod ich adresem krytykę, ugruntowana jest zarówno w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, jak i Sądu Najwyższego (zob. m. in. wyroki TK z: 5.3.2003 r., K 7/01, OTK-A 2003, Nr 3, poz. 19; 20.3.2006 r., K 17/05, TK-A 2006, Nr 3, poz. 30; 12.5.2008 r., SK 43/05, OTK-A 2008, Nr 4, poz. 57; uchwała SN(7) z 18.2.2005 r., III CZP 53/04, OSNC 2005, Nr 7-8, poz. 114; wyroki SN z: 8.2.2008 r., I CSK 345/07, MoP 008, Nr 5, s. 229; 24.1.2008 r., I CSK 338/07, OSNC 2008, Nr D, poz. 110, s. 83; 11.5.2007 r., I CSK 47/07, Legalis)². Ochrony swoich interesów organy władzy publicznej powinny dochodzić, korzystając z przysługujących im środków prawnych, w tym w szczególności wniosku o sprostowanie. Oceny tego, czy opublikowane materiały prowadzą do naruszenia dóbr prawnie chronionych, powinny zaś dokonywać sądy. Organy władz publicznych powinny powstrzymać się natomiast od wszelkich działań mogących wyrzeć skutek w postaci tłumienia krytyki prasowej (zob. wyraźny zakaz tłumienia krytyki prasowej zawarty w art. 6 ust. 4 Prawa prasowego).

¹ Zob. <https://cmwp.sdp.pl/wsparcie-cmwp-sdp-dla-gazety-lubuskiej-w-sporze-z-zarzadem-województwa-lubuskiego/>, (dostęp: dnia 2 sierpnia 2022 r.).

² J. Sadowski, *Art. 54 [Wolność słowa; zakaz cenzury]*, [w:] *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1-86*, red. M. Safjan, L. Bosek, Legalis 2016.

Mając na uwadze powyższe, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o *Rzeczniku Praw Obywatelskich* (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pani Marszałek z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w niniejszej sprawie i wskazanie podstawy prawnej skierowania do „Gazety Lubuskiej” wskazanego wyżej pisma z dnia 14 lipca 2022 r.

Z wyrazami poważania

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/